Kako se more ohraniti sveže grozdje? Iz Rusije pošiljajo na vse strani sveta sveže grozdje. Da se to ohrani sveže, ga devljejo v velike posode. Na dno nasujejo prosa in nato grozdje in tako dalje do vrha, na vrh pa zopet mnoga prosa. Glavno pri tem je, da se posoda tako zapre, da zrak ne more va-njo. Tako spravljeno grozdje ostane baje tudi po dve leti sveže.

Poučni in zabavni del.

Vila Amorosa.

Francoski spisal Emil Zola.

Ali čuješ, Milica, kako bije jesenski dež na stekla oken? Veter tuli po dolgem koridoru. Oduren je tak večer, ko stoji ubožec od mraza pred durmi bogatina, katerega izvablja bal na ples pod zlatimi lestenci.

Odloži svoje atlasove čevljičke, sedi na moje naročje, tu blizo žarečega ognja, odloži bogati svoj nakit, ker povedati ti hočem danes pravljico, lepo pravljico o Vili!

Veš že Milica, da je stal v starih časih ondi-le vrh gore trden, temen in silen grad s stolpi in nasipi ter z mostovi s težkimi verigami. Možje, oblečeni popolnoma v železo, so stražili noč in dan na obzidju, in samo vojniki so našli dober sprejem pri grofu Bojevitu, grajskem gospodarju.

Ko bi bila ti videla starega bojnika sprehajati se po dolgih galerijah, ko bi bila ti slišala odmev njegovega kratkega in pretečega glasu, od groze bi bila vstrepetala, prav tako kakor je trepetala tedaj njegova unukinja Bogdana, pobožna in ljubka plemska gospica.

Nisi li nikdar zapazila za rana, kako se razvije marjetica ob prvih solnčnih poljubih med koprivami in malinjem? Tako je vzcveta ta mlada deklica med trdimi vitezi.

Ko je bila še otrok, pustila je igrače, če je zagledala strica, in porosile so solzice njene oči. Sedaj je bila velika in lepa; njene prsi je napolnjevalo neko negotovo koprnenje in vselej jo je prešinil še večji strah, kadar je vstopil grajščak Bojevit.

Bivala je v stranskem stolpu in bavila se z izdelovanjem lepih zastav; kadar je počivala, je moleč k Bogu, gledala skozi okno, motreč smaragdno deželo in azurno nebo.

Kolikokrat je vstala po noči, da je občudovala zvezdice in kolikokrat se je tedaj dvignilo nje šestnajst letno srce v nebeške prostore vprašajoč blesteče sestrice: Kaj jo vznemirja toli jako?

Po teh prebedenih nočeh, po teh vzkrikih po ljubavi, je hotela vsekdar ogrliti viteza. Toda zavračal jo je njegov mrzel pogled, njegova osorna beseda in trepetaje je poprijela vedno spet svojo iglico.

Ti obžaluješ ubogo deklico, Milica, ki je bila slična sveži in duhteči roži, katere kras in vonj se prezira.

Nekoč so zasledovale njene sanjajoče oči dvojico grlic. Kar zasliši mil glas pevca pod gradom. Pripognila se je iz okna in zagledala lepega mladega moža, kateri je, zadnjo pesem še na ustnicah, prosil gostoljubja.

Slušala ga je, a umela ni besed; vender je nežni glas razburil tako njeno srce, da so solzice počasi kapljale po njenem licu in porosile vejico majarona, ki jo je ravno držala v roki.

Grad pa je ostal zaprt. Raz obzidje je klical oboroženec: „Odstranite se! Tukaj bivajo samo vojniki.“

Bogdana pa je zrla še vedno doli. Spustila je iz roke solzorosno vejico majarona, ki je padla prav pred pevceve noge. Vspogledal je pevec in, zazrši zlatokodro glavico, poljubil je vejico ter odhajal, obračujoč se pri vsakem koraku.

Ko je izginil, začela je Bogdana moliti k Bogu in molila je dolgo, dolgo. Zahvaljevala se je nebesom, ne da bi vedela za kaj. Čutila se je srečno, ne da bi poznala predmet svoje radosti.

Po noči pa je imela lep sen.

Zdelo se ji je, da vidi vejico majarona, katero je vrgla pevcu. Polagoma se je vzdigovala iz osrčja trepetajočih peresc Vila, najnežnejša Vila, s plamtečimi perotnicami, s krono iz spominčič in z dolgo zeleno haljo v barvi upanja.

„Bogdana“, je rekla z blagodonečim glasom, „jaz sem Vila Amorosa. Jaz sem bitje, ki ti je danes zjutraj prineslo Dragomira, mladega moža z milodonečim glasom. Jaz sem tista, ki je sklenila, tvoje solze utrniti. Stopila sem na zemljo, da poiščem srca in zbližam hrepeneče. Jaz posečam palače in koče in često me je veselilo, združiti pastirsko palico s kraljevim žezlom. Jaz trosim cvetice na pot svojih varovancev in zvežem jih s tako dražestnimi in blestečimi nitkami, da srca od veselja trepečejo. V travici ob potu bivam, v svitlih plamenih ognjišča po zimi, v draperijah zakonske postelje, in povsodi ljubko kramljanje. Ne solzi se več, Bogdana! Jaz sem Amorosa, dobra Vila in prihajam, utrinjat tvoje solze.

In izginila je v cvetko nazaj, katera se je zopet izpremenila v popje, sklenivši cvetna peresca . . .

Ti, Milica, veš najbolje da živi Vila Amorosa. Evo je, kako raja v žarnem ognju našega ognjišča in obžaljuj revčke, ki nečejo verovati v mojo lepo Vilo . . .

Ko se je Bogdana zdramila, razsvetljeval je solnčni žarek njeno spalnico; ptičji spev se je glasil zunaj in jutranji vetrič, vonjiv še od prvega poljuba cvetic, se je igral z nje zlatima kitama.

Radostna je vstala, prepevala ves dan in nadejala se tega, kar ji je povedala blaga Vila.

Vsak trenotek se je ozrla v daljavo, nasmehljajoč se vsakemu mimo letečemu ptičku, in čutila je tako navduševljenost, da je od radosti poskakovala ter ploskala z ročicama.

Ko se je zmračilo, šla je v veliko grajsko dvorano, k dedu.

Pri grofu Bojevitu pa je bil vitez, ki je pazno poslušal starčeve pripovedke.

Vzela je svoje vretence in prisedla k ognju, kjer je cvrčal muren. Slonokoščeno vretence se je vrtelo čuda hitro med njenimi prstki. Sredi dela, ko je vprla oči v viteza, pa je zapazila vejico majarona v vitezovi roki in spoznala je Dragomira z nežnomilim glasom. Od radosti bi skoraj vzkliknila. Da skrije rudečico, se je pripognila nad pepelom, popravljajoča ogenj z dolgo železno grabljico. Prasketala je žerjavica, plamen je švignil in planil na prosto, visoko vzplapolal in zašumel; hipoma se je prikazala sredi isker Amorosa, smehljajoča in brhka. Stresla je raz zeleno haljo splamenele kosce, ki so se nalik zlatim zrnom vsipavali črez svilo; dvignila se je v dvorano, grofu nevidljiva, in stopilu za mlado dvojico. Med tem, ko je stari vitez pripovedoval o svojem groznem boju proti nevernikom, dejala je Vila nežno:

„Ljubita se, moja otroka! Pustita spomine resni starosti, pustita ji dolge pripovedki poleg žarečega ognja! V prasketanje plamenov mešaj se jedino šum vajinih poljubov! Pozneje bode še čas, posladiti togo in spominjati se blaženih ur. Če se ljubi v dobi šestnajstih let, nepotrebna je beseda; en pogled pove več nego dolg govor. Ljubita se, moja otroka in pustita govorjenje starosti“!

Na to ju je pokrila tako spretno s svojima perotnicama, da grof, ki je pripovedoval, kako je ubil velikana Jekloglava z groznim udarom nerodnega meča Kremenoseka, ni zapazil, kako je Dragomir dahnil prvi poljub na čelo trepeče Bogdane . . .

. Milica, povedati moram še o teh lepih perotnicah Vile Amarose. Bili sta pozorni kakor steklo, nežni in mali, kakor perotnici libele. Ako sta bila ljubimca v nevarnosti, da ju kdo zapazi, postali sta večji in večji in tako temni in gosti, da sta onemogočili vid in zadušili šum poljubov. Starec pa je nadaljeval svojo čudno pripovedko in božal in poljubljal je Dragomir zlatokodro Bogdano vpričo hudega grajščaka . . .

Moj Bog! Moj Bog! To sta si bili lepi porotnici! Da, pravilo se mi je, da mlade deklice še dan danes najdejo časih isti in več nego jedna zna se tako skriti pred očmi svojih starišev.

Je li to res, Milica?

Ko je končal grof svojo priporedko, izginila je Vila Amorosa v žarnem plamenu, in Dragomir se je poslovil, zahvaljujoč gospodarja in pošiljajoč Bogdani zadnji poljub.

Mlada deklica je spala to noč tako srečno, da je sanjala o cvetnih gorah, razsvetljenih od tisoč in tisoč zvezdic, ki so vse bile sijajnejše od solnca.

Drugi dan je šla na vrt in krenila v temne hladnice.

Srečala je vojnika, pozdravila ga in hotela odstraniti se; kar zapazi v njegovi roki solznoblestečo vejico majarona. In zopet je spoznala Dragomira s sladkim glasom, ki je prav prihajal v novi preobleki v grad.

Velel ji je sesti na rušo vodometa.

Pogledala sta se presrečna, da se moreta videti pri jasnem dnevu.

Penice so pele, in čutila sta bližino dobre Vile. Nečem ti ponavljati vseh besed, katere so slišali molčljivi hrasti; prešinjalo jih je veselje, gledajoči zaljubljenca tako dolgo kramljati, tako dolgo, da je imela penica čas, sezidati si v sosednjem grmu celo gnezdece.

Nakrat pa so se zaslušali težki koraki groja Bojevita po drevoredu.

Uboga zaljubljenca sta zatrepetala.

Ali rahleje je zažuborel valček vodomesta in dvignila se je iz njega Amorosa, smehljajoča in brhka. Obkrožila ju je s perotnicama, potem pa zdrsnila ž njima rahlo mimo grofa, ki je bil osupel, ko ni našel nikogar, dasi je slišal glasove.

V brezbrižnost je zazibala Amoresa svoja varovanca in šepetala:

„Jaz sem zaščitnica ljubezni, ki zaklepa oči in ušesa istim, ki ne čutijo ljubavi. Ne bojta se, moja lepa varovanca! Ljubita se ob belem dnevu, v drevoredu, pri virih vodometov, povsod, kjerkoli bivata! Jaz sem vedno prisotna, jaz Vaju čuvam. Bog me je poslal, da ne morajo ljudje, obrekovalci vsega, kar je sveto, kaliti Vajinih duševnih čutil. On mi je dal lepi perotnici in rekel: „Pojdi, in radujejo naj se mlada srca! Ljubita se, jaz sem vedno prisotna, da Vaju čuvam“!

In odšla je, poiskat si blesteče rose, jedine hrane, vodeč seboj v tesnem objemu Dragomira in Bogdano . . .

Vprašala bodeš, kaj je učinila z ljubimcema? Istinito, draga prijateljica, povedati se ti tega ne upam. Bojim se, da mi ne verjameš, ali pa če mi verjameš, da mi ne boš vračala več, ljubosumna na njuno srečo, mojih poljubov.

Ali vender! Ker si že toli zvedava, ti poredna deklica, ti moram ustreči. Torej vedi, da je Vila na ta način krožila do noči okrog. Ko pa je hotela ločiti ljubimca, videla je, da sta tako jadna, tako bridko jadna radi ločitve, da ju je morala tolažiti. Menim, da jima je morala povedati nekaj prav lepega, ker lici sta se jima kmalu zopet žareli in iskrile se velike oči.

Dogovorila je Vila in prešinila je dvojico dražestna zadovoljnost, ko se je Vila še s čarovno palčico dotaknila njunih čel.

Nakrat . . .

Oh, Milica, kako bi me ti pogledala, kako bi ti z nožico vdarila ob tla, če ne bi sedaj-le končal svoje povesti! Nakrat sta bila torej Dragomir in Bogdana izpremenjena v vejici majarona, tako krasnega majarona, kakor ga more ustvariti samo Vila. Stala sta tesno drug poleg druzega, tako da so se jima dotikala peresca.

To sta ti bili čudni cvetki, vedno bujno razviti in brezkončno menjajoči miris in roso.

Kar se tiče grofa Bojevita, tolažil se je s tem, tako se govori, da je pravil vsak večer, kako je bil velikan Jekloglav ubit z nerodnim mečem Kremenosekom . . .

In sedaj Milica, če pojdeva na kmete, hočeva poiskati začarani majaron, da ga vprašava, v kateri cvetki

biva Amorosa. Morebiti dragica, se skriva v te-le pravljici kak pouk! Vender, povedal sem ti jo samo radi tega, da pozabiš jesenski dež, ki bije na stekla oken, ter da se z malce večjo ljubavjo navdušiš za me, mladega pripovedovalca.

Novice.

— **Osebne vesti.** Vsled zakona o preuredbi državnega veterinastva so bili imenovani pri deželni vladi deželni živinozdravnik gosp. Ivan Wagner deželnim veterinarnim referentom, koncipist gosp. Alojzij Pavlin pa višjim okrajnim zdravnikom. Ostali, v državni službi stoječi živinozdravniki so bili razvrščeni tako-le: gg Tomo Wirgler, Ferdinand Gaspari, Otmar Skale in Jos. Sadnikar so imenovani za višje okr. živinozdravnike v IX. čin. razredu, gg. Fran Majdič, Makso Pavlin, Anton Korošec, Rudolf Zalokar, Hugon Turk, Alojzij König in Ivan Rajer pa za okr. živinozdravnike v X. čin. razredu. — Premeščena sta davčna vežbenika gg. Tomo Tavčar iz Radovljice v Škofjo Loko in Ivan Kilar z Brda v Velike Lašče. — V osmi činovni razred so pomaknjeni učiteljiški profesorji gg. Ivan Macher v Ljubljani in Viktor Bežek ter Anton Jeras v Gorici. — Postajenačelnik v Podnartu, gosp. R. Golob je premeščen k c. kr. železničnoobratnemu uradu v Ljubljano. — Gdč. Ivana Zorec v Ljubljani je provizorično nastavljena kot učiteljica v Prežganjah. — Šolski vodja v Gorici, gosp. Ivan Vrščaj je imenovan učiteljem na c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji.

— **Občni zbor slovenskega umetniškega društva** bo 27. t. m. v ljubljanskem „Narodnem domu“. Dnevni red običajno. Vsi slovenski listi so naprošeni, da ponatisnijo to notico v obveščenje svojih p. n. čitateljev.

— **Nova šolska knjiga.** „Slovenska stenografija“. Priredil Fran Novak, c. kr. gimnazijski profesor I. del. Korespondenčno pismo (3 krone). II. Debatno pismo (2 krone 40 vin.). V Ljubljani 1900. in 1901. C. kr. ministrstvo za bogočastje in nauk je to knjigo odobrilo brez vsakoršne premembe z razpisom z dne 30. septembra 1901., št. 28 261.

— **Pomanjkanje stanovanj v Radovljici** je jako občutno in so nekateri uradniki v največji stiski za bivališča. Vlada je vsled tega od radovljiške občine zahtevala, da mora sezidati hišo s šestimi stanovanji, drugače, da se uradi premeste iz Radovljice. Občina hoče temu ugoditi, sezidati novo šolo in staro šolo predelati za stanovanja. Vsled te kalamitete se je zopet zavlekla zgradba novega uradnega poslopja, ker vlada se neče prej odločiti za to stavbo, dokler ne bo preskrbljeno za stanovanja.

— **Zaprta šola.** Vsled pomanjkanja učiteljskih močij se je zatvoril tretji razred na c. kr. rudniški šoli v Idriji.

— **V pokoj je šel** profesor zgodovine na zagrebškem vseučilišču gosp. Natko Nodilo. Mej Slovenci je to ime malo znano in vender je Nodilo jeden najodličnejših, najzaslužnejših in najsimpatičnejših hrvatskih domoljubov. Zadnjih dvajset let je deloval samo kot profesor in zgodovinar, ali poprej je bil vse svoje redke sile posvetil političnemu preporodu Dalmacije, in Nodilu gre velik del zasluge, da se je Dalmacija otresla italijanskega gospodstva. Nodilo je bil prvi časnikar, ki je v Dalmaciji začel delovati za pravice hrvatskega naroda.

— **Nove razglednice.** Novi most Franca Jožefa I. je izšel na dveh, jako ličnih razglednicah, kateri je izdal g. H. Sevar. Sliki kažeta blagoslovljenje mostu dne 4. t. m. Razglednice je dobiti v vseh knjigotržnicah in papirnicah.

— **Državno varstvo prirodnih lepotin.** V državnem zboru je poslanec Novak in dr. stavil predlog, naj se prirodne lepotine, kakor: slapi in dr. stavijo pod varstvo države. Kolikokrat se je vže zgodilo, dasi pod pretvezo, da se gre za industrijelne stvari, marsikateri kinč kake dežele za večno uničil. Glejmo samo na Kranjskem projekt, da bi se Vintgarski slap porabil za Jeseniške tovarne. P.

— **»Zveza slovenskih posojilnic v Celju«.** V četrtek dne 17. t. m. se je vršil v Celju občni zbor te zveze. Udeležilo se ga je 72 posojilnic in sicer 30 po zastopnikih 32 pa je poslalo pooblastila. Zborovanje je vodil zadružni načelnik gosp. Miha Vošnjak.

— **Štajerska kmetijska družba** je imenovala svojim tajnikom gosp. Frana Juvana, doslej ravnatelja kmetijske šole v Hebu na Češkem. Juvan je Korošec in je nekaj časa služboval tudi pri koroški kmetijski družbi.

— **Nemška šola v Šoštanju.** „Schulverein“ je sklenil za ustanovitev nemške šole v Šoštanju dati 6000 kron; ker se je že poprej več let nabiralo za to šolo, znaša že vsota, ki je odmerjena za ponemčevanje v slovenskem trgu, nad 12 tisoč kron. Šoštanjski Slovenci store prav, da pričnó zgodaj delovati v tem smislu, da se ni eden otrok slovenske matere ne vpiše v šulverajnsko šolo, kadar bode dozidana.

— **Nemške marke za šulveranjsko šolo.** Iz Sevnice se poroča, da je za tamošnjo nemško šolo daroval „Allg. deutscher Schulverein“ v Berolinu 100 mark. Naj bi za kako slovensko šolo prišlo na pr. iz Rusije 100 rubljev, videli bi, kakšen krik in vik bi nastal po vsem Izraelu proti nam Slovencem. Zmerjalo bi se nas z veleizdajalci, panslavisti itd., dočim so seveda naši „Nemci“, ki beračijo za ponemčevanje slovenskih otrok pruske marke, najboljši in najzvestejši patrijotje!

— **Deželnozborske volitve v Istri in na Goriškem** se bodo vršile prve dni meseca decembra in sicer bodo volitve v kmetskih občinah dne 5. decembra, volitve v mestih in v kupčijskih zbornicah dne 7. decembra, volitve iz velepo-sestva dne 9., oziroma — na Goriškem tudi dne 11. dec.

— **Beogradsko pevačko društvo** priredi pod vodstvom slavnega srbskega kapelnika gosp. Steva Mokranjca v drugi polovici meseca novembra v Ljubljani koncert.

— **»Südsteierische Presse«** je objavila v svojih zadnjih številkah nemški prevod Meškove slike „Ciril Závozel“.

— **Izseljevanje v Ameriko.** Vsak dan se pripeljejo v Ljubljano izseljenci v Ameriko. Povprečno se jih odpelje vsak dan 20. V torek se jih je odpeljalo 66. Tudi izseljenci iz Zagreba, Reke in Trsta se peljejo skoz Ljubljano v Havre.

— **Slovenska tiskarna v Braziliji.** G. J. Strucelj, nekdanji odgovorni urednik „Soče“, ki biva že dlje časa v Porto Alegre v Braziliji, naznanja v posebni okrožnici, da je otvoril svojo lastno knjižno in akcidenčno tiskarno.

— **Umrli.** V Cerknici je umrl trgovec in posestnik, gosp. Fran Tratnik.

— **Ulom.** V Loki pri Zidanem mostu so tatovi nlomili v grad gosp. Jožefa Lukmana in skušali razbiti blagajno, pa se jim ni posrečilo.

— **Desertiral** je v Celovcu 13. t. m. računski četovodja 17. pešpolka N. Samida.

— **V znamenju noža.** V neki gostilni v Sv. Križu pri Tržiču so se fantje stepli. Janez Merkun je pri ti priliki zabodel nož Jos. Perkotu tako v prsa, da se je ta brez zavesti zgrudil.

— **Dekliei zgoreli živi.** V petek v jutru je pustila Susičeva žena, ki stanuje v Gorici v ulici Kolonijski štev. 3, svoji dve punčiki, 5letno Mercedes in drugo 3letno, sami doma. Ona je šla po opravku, predno pa je odšla, je dala Mercedi še velik grozd, da bo mirna ter se bo igrala z mlajšo sestro, ob jednem pa je naročila spodaj stanujoči Katarini Brak, naj